

La Llei de l'Audiovisual i la caixa dels trons

L'aprovació de la nova Llei de l'Audiovisual de Catalunya ha coincidit amb un dictamen del Consell Audiovisual (CAC) sobre els excessos d'alguns programes de la cadena radiofònica COPE. L'aldarull de la COPE porta mesos en dansa; la llei anys d'elaboració a foc lent, malgrat l'acord unànim del Parlament que es remunta al primer plenari de la darrera legislatura convergent.

El dictamen del CAC hauria portat cua en qualsevol moment que s'hagués fet públic. Però també la llei en el moment que fos aprovada. El còctel dels dos fets quasi simultanis ha resultat explosiu. Sobretot perquè fora de Catalunya la consciència sobre la necessitat d'una regulació explícita del sector audiovisual encara és més feble que a casa nostra. I perquè plou sobre mullat. L'ofensiva ja empresa pels editors, i els seus portantveus, contra el projecte de llei de l'Estatut del Periodista Professional (EPP), actualment a debat a les Corts Generals, és exactament la mateixa, i amb els mateixos arguments, que l'investida contra tota intenció de regulació del sector audiovisual. A la fi els editors són ja tots multimèdia i amb un únic discurs: que ningú reguli cap dret a la informació.

Tant és així que un editorial d'un dels diaris amb més audiència de la dreta tradicional espanyola s'atreveix a pontificar: "Qui són els polítics per legislar sobre la llibertat d'expressió?". Aquesta sentència comporta dos insults a la intel·ligència. En primer lloc qui pot negar la necessitat de legislar sobre drets constitucionals com la llibertat d'expressió i d'informació i els seus col·loraris clàusula de consciència i secret professional? I en segon lloc, qui a part dels polítics, elegits precisament per legislar, té la potestat i el deure de fer-ho?

Però la cridòria sobre la llei catalana i les potestats sancionadores del CAC és només el primer acte de la tempesta que s'esdevindrà quan el Govern de l'Estat presenti el projecte de llei de l'audiovisual que té pràcticament ultimada i anunciï la creació d'una autoritat de l'audiovisual per a tot l'Estat. Llavors sortiran novament tots els mateixos canons que ja han ressonat contra l'EPP, amb acusacions de franquisme, estalinisme, corporativisme, intervencionisme, inconstitucionalitat, atemptat a la llibertat d'expressió, voluntat censora, intent de soviètitzar les redaccions... Tot això per reclamar drets i oferir obligacions comuns a la quasi totalitat de països democràtics.

Què ens passa en aquesta feble democràcia espanyola que ningú pot posar normes al poder absolut dels propietaris dels mitjans de comunicació? És que finalment haurem d'acceptar que la informació és una mercaderia i no un dret dels ciutadans? És que la propietat dels mitjans comporta també el dret a configurar la realitat que més convingui als seus interessos? Hem de seguir en l'excepcionalitat de "L'Espanya és diferent" que va inventar aquell ministre d'Informació i Turisme del tardofranquisme, autor d'una llei conegu-

Enric Bastardes

Enric Bastardes
és secretari general de la
Federació de Sindicats
de Periodistes (FeSP)

da com la "Llei Fraga" que encara ningú ha derogat?

Però la confusió sobre la necessitat de regular el dret a la informació arriba fins a sectors de bona fe que ignoren les legislacions a l'ús en països del nostre entorn o que sospiten de manera generalitzada sobre la capacitat dels nostres polítics, que han mostrat una sensibilitat prou dubtosa sobre aquesta matèria durant tota l'etapa de l'actual període democràtic, usant i abusant dels mitjans públics amb la mateixa lleugeresa que ho han fet els propietaris dels mitjans privats, i considerant-se propietaris d'allò que només podien gestionar per delegació de la ciutadania.

És més, alguns membres del CAC, gens sospitosos d'ignorància, es defensen dels atacs rebuts, diferenciant la necessitat de regular els mitjans audiovisuals perquè són de concessió administrativa, mentre que descarten la necessitat de regular la informació en la premsa perquè són empreses no dependents de llicència específica. En primer lloc caldria recordar que el Codi Deontològic del Periodisme, aprovat per unanimitat en el Consell d'Europa, determina que les empreses informatives no són empreses convencionals si no que cal considerar-les empreses socioeconòmiques i amb responsabilitats específiques. En segon lloc la deontologia professional és la mateixa per a tots els suports informatius i el dret ciutadà a la informació no distingeix sectors. Per últim, els criteris que utilitzen les autoritats de l'audiovisual, el de casa i els de tot Europa, són exactament els que configuren els codis de deontologia de la professió periodística, el de casa i els de tot el món.

Es produeix doncs una esquizofrènia inversemblant al considerar que allò que comença a ser raonable per als mitjans audiovisuals no ho és també per al conjunt del sistema de mitjans de comunicació social. A què es dedica, doncs, el Consell de la Informació portuguès? O l'Ordine italià? O la comissió nacional d'acreditacions francesa? Si no a regir-se pels mateixos criteris deontològics que les autoritats de l'audiovisual i amb capacitats d'intervenció similar per al conjunt dels informadors i empreses informatives. S'ha arribat a argumentar que la deontologia és un compromís particular i voluntari de l'informador. I que en tot cas precedeix l'autoregulació. És que el jurament hipocràtic permet escollir entre curar o matar segons alguna particular consciència del metge de torn? I l'autoregulació amb qui? Amb els empresaris que no admeten cap intervenció de ningú en el seu poder absolut? Quants consells de redacció s'han pogut crear a tot l'Estat espanyol en els darrers 25 anys? Fora de Catalunya tres: dos dels quals en crisi de funcionament per incompliments de les empreses dels acords pactats i a Catalunya cinc, dos d'ells a empreses públiques. Aquest és el balanç de l'autoregulació a tot l'Estat des de l'inici de l'actual període democràtic. I el balanç de la conducta dels mitjans? Com a mostra, la COPE.